



**R. P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère <1543-1623>

Mogvntiæ, 1617

Cap. 5. De secunda specie Irregularitatis quæ est ex defectu animæ,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78477)

vt exemplis beatorum Nicolai, Seueri, & Ambrosii docetur eadem distin. 61. cap. Statuimus, Quod & in sequenti cap. confirmatur his D. Ambrosii verbis, Neophytus prohibetur ordinari ne extollatur in superbiam: sed si non defectus humilitas competens sacerdotio, vbi causa non adharet, vitium non imputatur. Vide Couarr. ad Clemen. Si furiosus, 1. par. §. 2. num. 7. & 8. In istiusmodi autem irregularitate vt & in præcedentibus prouenientibus ex animæ defectibus solus Papa dispensare potest, prout Nauar. sub finem citati num. 205. expressit. Nec enim sunt de numero earum, quarum dispensatio est à iure Episcopis concessa, de quibus dictum est in præced. cap. 3. sect. 4.

CAP V T V.

De secunda specie Irregularitatis, quæ est ex defectu corporis.

S V M M A R I V M.

- 44 Ratio generalis iudicandi de irregularitate ex defectu corporis.
- 45 Talis defectus vel est membri, vel morbi corporis, de cuius sufficientia ad irregularitatem iudicare est Episcopi.
- 46 Observanda in genere de membri defectu inducente irregularitatem.
- 47 De eo qui sua culpa patitur eiusmodi defectum.
- 48 De eo qui in eum incidit post susceptum Ordinem.
- 49 Defectus inducentes irregularitatem ex parte capillorum, aut oculorum.
- 50 Ex parte aurium, auricularum, aut nasi.
- 51 Ex parte labiorum, aut dentium, aut lingue, aut faciei.
- 52 Ex parte dorsi, aut pectoris, aut genitalium.
- 53 Ex parte manuum, quatenus defectus inducat irregularitatem.
- 54 Quando claudicat o inducat irregularitatem.
- 55 Morbus inducens irregularitatem & specialiter de lepra.
- 56 De psora & lue Venerea.
- 57 De herbis podagra, chiroagra, & quibusdam febribus & doloribus capiti.
- 58 De paralyti, horrore bibendi, rimum, & languore stomachi.
- 59 Duo casus in quibus irregularitates observatione digna.

44. De hac per cap. penult. & vltimum, De corporibus vitiat, & per cap. 2. De Clerico agrotante, statui potest generalis propositio quam habent D. Anton. 3. par. tit. 28. initio quinti capituli, atque alii quorum Couar. meminit. ad Cl. ment. Si furiosus 1. par. tit. 5. quamque ex Panormit. ad præcitatum cap. 2. num. 2. refert. Nauar. in Enchir. cap. 27. num. 200. Eum corporis defectum inducere irregularitatem, cui coniuncta est inhabilitas ad officium Ordinis exercendum, vel deformitas notabilis, quæ populo scandalum, aut horrorem inducat.

Aduerte autem in eodem Panormit. in sequen. num. 4. defectum corporis irregularem facere tantummodo quoad officium illud Ordinis, ad quod exercendum reddit ineptum: sic enim defectus duorum digitorum cum medietate palmæ impedit quidem Sacerdotem ne Missam celebrare possit, non item ne alia officia Sacerdotalia exercere, vt confessiones audire: per expressum textum in memorato cap. 2. Quod ex eodem, Nauarrus loco citato addens: ita restringendum putat, vt id verum sit, quando quis talem defectum non incurrit sponte, aut sua culpa. Item quoad iam ordinatos, & non quoad ordinandos. Cui fauet quod idem capitulum 2. quo Panormit. nititur, aperte loquatur de Sacerdote qui sine sua culpa, & postquam ad sacerdotium promotus fuerat, in defectum memoratum incurrerat. Fauet etiam ratio; quia in eo qui sponte aut culpa sua defectum parit, cessat executio: neque Ordinis collatio fit ad vnum officium ipsius, & non ad alterum: adeo vt ille qui ob impedimentum exercendi aliquod officium Ordinis, ab eius susceptione arcetur, simpliciter arceri censetur.

45. Ceterum omni cuiusmodi corporis defectus, quo irregularitas inducitur, vel est defectus alicuius membri, id est,

partis humani corporis officium per se distinctum habentis, prout explicat Nauar. in sequenti num. 206. vel est aliquis corporalis morbus: de quo cum dubitatur si ne talis qui Ordinis executionem impedit aut scandalum gignat, Episcopi est determinare: vt omnes qui hac de re tractant consentire ait Couar. ad Clemen. Si furiosus, par. 1. initio, num. 5. & confirmatur ex cap. 2. de corpore vitiat, vbi Pontifex quod de macula in oculo obiciebatur cuidam tanquam de impedimento obtinendi Episcopatum, iudicium relinquit Archiepiscopo ferendum cum concilio suorum suffraganeorum.

Nota vero ex D. Anton. 3. par. tit. 28. cap. 5. in tali determinatione consilium Episcoporum ita necessarium est, vt si ipsum non adhibeatur, illa nullius momenti sit: cum non fiat secundum summi Pontificis præscriptum. Quamquam si adhibito consilio Archiepiscopus seorsum quam idipsum consilium iudicet atque determinet, non quidem ex sola animi libidine, sed quia id iustum sibi videtur (quasidoquidem ad illius tantum instructionem consilium exigitur) existimat Panormitanus ad citatum cap. 2. De corpore vitiat, talem determinationem esse validam: itaut determinatus irregularis debeat pro dispensatione recurrere ad Papam, qui solus eam dare potest super irregularitate ex defectu corporis; vt Nauar. cap. 27. nu. 209. docet. Determinatus vero non irregularis possit sine dispensatione promoueri. Quod idem iudicandum videtur de determinatione Episcopi non admittentis vel non sequentis consilium eorum qui in tali difficultate vices suffraganeorum supplere possunt: nisi communis patriæ consuetudo præscripta aut speciale priuilegium aliud fera.

De Irregularitate ex defectu membri vniuersæ.

S E C T I O I.

46. **A**tque de membri defectu inducente irregularitatem hæc in genere obseruanda occurrunt. Primum est: Eum non tantum consistere in mutilatione qua quis priuatur membro, vt ille cui abscissa est manus, vel offusus oculus: sed etiam in debilitatione, qua quis habet quidem membrum integrum, sed inefficax & inutile: vt is qui manum habet aridam, vel oculum orbatum visu. Ratio in promptu est quoniam ex ea debilitatione perinde sequi potest inhabilitas ad exercendum officium Ordinis atque ex abscissione.

Secundum est: Defectum membri necessarij ad executionem Ordinis, vel qui habet coniunctam deformitatem notabilem, inducere irregularitatem: tam in eo qui sine sua culpa, quam in eo qui cum sua culpa eum contraxit, iuxta cap. 2. De Clerico agrotante: atque adeo totum titulum de corpore vitiat. Et ratio est: quod talem defectum non proueniret ex propria culpa, non obstat quin vere sit impedimentum exercendi Ordinis.

Tertium est: Defectum membri, quod nec est necessarium ad executionem Ordinis, nec annexam habet notabilem deformitatem, non reddere irregularem eum, cui sine propria culpa contingit: vt censetur contingisse ei qui vacans relicta, casu sibi ipse, aut chiiurgus propter valetudinem, aut alius absque propria sua culpa, tale membrum abscidisset. Istud constat ex cap. Qui partem, & aliorum sequentibus, distin. 55. Ex cuius capituli glossa prima adde, eam de esse rationem si quis præscinderet sibi digitum superfluum aut aliam partem superfluum, ac si præscinderet sibi vngues, aut dentes nimis longos: dummodo, vt monet Angelus verbo Corpore vitiat nu. 1. talis præcisio fieri possit sine deformitate corporis.

47. Quartum est: defectum membri, irregularem efficere eum cui cum peccato contingit, ex cap. Maritum, distin. 33. vbi statuitur non promouendus is, qui semetipsum abscidens, aliquod membrum ind. gnatione, vel timore sine iusto siue iniusto superatus truncauerit. Quod intellige, ex Couar. ad Clemen. Si furiosus 1. parte initio, num. 5. in fine, etiam si membrum sit occultum, nec suo defectu inducat notabilem deformitatem, nec etiam necessarium sit ad executionem Ordinis: vt pudenda de quibus est textus expressus distin. 55. cap. Si quis absciderit, & cap. Si quis etiam si item non à seipso sed ab alio mutilatus sit sua culpa: nempe quia

iussit,

missit, aut rogavit sibi membrum abscindere; aut quia rei illicite datus operam, illud casu perdidit: argumento cap. Prefbyterum, & cap. Continebatur, De homicidio. Ita habet Nauar. in Enchir. cap. 27. num. 198. vbi etiam vult idem esse sciendum de eo, cui ab inimicis in poenam alicuius sui delicti, membrum fuerit abscissum. Cuius contrarium in verbo *Corporis vitiatas*, indicat Angelus n. 1. cum absolute dicit mutilatum non sponte ab inimicis, irregularitatem non esse. Quod confirmari potest ex cap. Si quis 2. & 3. citata distinct. 55. vbi de ijs quos inuitos, domini aut barbari castrauerint, absolute statuitur non esse irregulares, si alias digni sacris Ordinibus inueniantur.

possimus autem distinctione vti, vt sententia Angeli lo cum habeat, quando delictum est occultum, Nauari vero, quando est manifestum: quia tunc saltem ratione infamiae irregularem efficit. Quo modo idem Nauar. ibidem interpretatur illud, quod per antecitatum cap. Qui partem, is irregularis est, qui notorie per indignationem sibi abscidit membri partem, cuius defectus non adimit facultatem naturalem bene celebrandi: interpretatur inquam, vt talis irregularitatis causam constituat non membri defectum, sed notorietatem peccati quod commissum est abscidendo.

Quintum est: Eum qui mutilatus est post acceptum Ordinem, arceri quidem ab executione illius actus; in quo est opus vsu membri quo mutilatus est: reliquos tamen exequi posse, vt si Sacerdoti abscissa sit manus, Missam celebrare non potest quidem, sed potest confessiones excipere, concionari, funeralia agere, ex Panorm. ad c. 2. De clerico agrotante, omnesq; fere pro regula id tenere, habetur ex Couar. in nu. quinto ante citato.

Sextum est: Quod dicitur de membri defectu, dicendum quoq; esse de excessu. Nempe membrum superuacaneum, aut nimis grande, si reddat inhabilem ad celebrandum, saltem sine notabili horrore, deformitate, aut scandalo, irregularitatem inducere, prout expressit Nauar. in Enchir. c. 27. num. 200. versus 6. & confirmatur ex regula initio huius capituli proposita, in qua nomen defectus sumitur pro vitio corporis: quod consistere potest tam in superabundantia partium eius, quam in earum penuria.

D. irregularitate ex defectu membri specialiter.

SECTIO II.

In specie de irregularitate ex defectu membri per ea quae vniuersae dicta sunt proxime, ista statui possunt. Cum humanum corpus distinguatur in caput, thoracem, & artus: ex parte capitis posse irregularitatem contrahi 1. ratione capillorum decidendum, si infamiam adferant incontinenter expletę libidinis, aut nimiam deformitatem gignant, ex qua horror aliquis sequatur.

Secundo, ratione oculorum: primo. cum quis caret vtroque oculo, vel vtriusque vsu, seu cum quis caecus est, ex 77. Canone Apostolorum, & ex cap. Hinc etenim, distinct. 49. Nam vsus oculorum necessarius est ad celebrationem Missae. Quod impedimentum maximum quidem est; non tamen tantum, quin Papa aliquando in eo dispensare possit, etiam ad Sacerdotium, & ad Episcopatum propter eximiam sanctitatem, & doctrinam eius qui eo laborat, Ecclesiaeque utilitatem, vt confirmant exempla Didymi Alexandrini, & aliorum de quibus Maiolus lib. 1. cap. 20. Deinde cum quis altero oculo caret: vt post Archidiaconum per cap. Si Euangelica distinct. 55. definiunt D. Anton. 3. par. tit. 28. cap. 5. & Rosellus verbo *Vitiatas corpore* nu. 2. ob deformitatem scilicet quae sequitur careniam talis membri eminentis.

Aduerte vero non esse in hac re idem iudicium de eo qui caret vsu oculi, ac de eo qui caret oculo: ita vt possimus concedere cum Nauar. in Enchir. cap. 17. num. 199. illum qui solummodo caret vsu oculi dexteri, non item ipso oculo, & sufficienter videt oculo sinistro, non esse irregularem: nec item illum qui solummodo caret vsu oculi sinistri (quem vocant oculum Canonis, eo quod maxime seruat ad legendum Canonem in Missa) si tantum valeat oculo dextero, vt singulima & inde ora faciei conuersione ad populum, possit eo modo legere Canonem in Missa. Ratio est: quia in cita-

to cap. Si Euangelica, sermo est de oculi carentia in eo cui erutus est. Id quod non est interpretatione extendendum ad carentiam vsus, quae est sine scandaloso deformitate. Nam vt habet regula 15. iuris in 6. Odi refringi & fauores conuenit ampliari.

Tertio, ratione aurium vel auricularium, irregularitas contrahitur cum quis vtraque aure surdus est, per supra cit. 77. Canonem Apostolorum. Vbi aduerte, quia is defectus eueniens post ordinationem, priuat quidem exercitio Ordinum in quo necessarius est auditus, non autem in quo necessarius non est: Sacerdotem factum surdum, non posse quidem audire confessiones, posse tamen Missam submisse celebrare. Dico, submisse, quia non videtur admittendus ad celebrandam Missam solemnem in Ecclesia; quia potest facilius eum excitare, faciendo aliquid extra tempus. Cum vero surdaster est, seu cum vel difficile audit, vel altera tantum aure surdus est, nullo iure, inquit Maiolus lib. 1. cap. 25. prohibetur promoueri. Praeterea cum quis caret vtraque, vel altera auricula, irregularis censendus est ob nimiam deformitatem apparentem. Atque si auriculam perdidit sua culpa, vt dimicans in duello, vel per sententiam Iudicis, vel quia ex ira, & indignatione illam sibi abscidit, nullo modo esset dispensandum cum eo ad Ordinum susceptionem, vel susceptorum exercitium, vt in eodem loco Maiolus confirmat argumento cap. Maritum, distinct. 33. & cap. Qui partem, distinct. 55. Sin absque sua culpa perdidit, potest cum eo dispensari, maxime ad exercitium susceptorum Ordinum.

Quarto ratione nasi irregularitas incurritur, cum quis caret naso: ob maximam nimiram deformitatem, quae sequitur ex defectu eius partis a qua maxime pendet faciei venustas. Efficit enim quis ineptus ad susceptionem Ordinis & ad exercitium suscepti; non modo propter impedimentum actus, sed etiam propter impedimentum claritatis personae: siue propter aliquam notabilem maculam, per quam obscuratur claritas personae: qualis est abscissio nasi, vt D. Thomas expressit in 4. distinct. 25. in fine secunda quaestio.

Quinto, ratione labiorum, irregularitas incurritur, cum alicui abscissa labia, aut aliquo morbo penitus corrosatum quia in eo potest esse magis deformitas, quae horrore sit: tum quia non posset absque periculo effusionis, sanguinem Christi sumere; itaut par sit ratio in eo atque in plerisque aliis de quibus antea dictum est, vt bene ait Maiolus lib. 1. cap. 23.

Sexto, ratione dentium, multi quorum meminit Maiolus ibidem cap. 24. argumento cap. Qui partem, distinct. 55. volunt irregularitatem incurri, cum quis per in dignationem, aut dando operam rei illicitae sibi dentem euulserit, an ocelli fecerit: si eo modo, per indignationem inquam, factam esse notorium sit. Sed contrarium non caret probabilitate quia defectus dentium nec impedit actus Ordinum, nec notabilem deformitatem inducit. Vnde carere dentibus etiam omnibus ex se non inducere irregularitatem communis sententia est; quam idem author initio huiusdem cap. admittit. Deinde in memorato cap. Qui partem, sermo est de eo qui sibi absciderat partem digiti: vnde interpretatio illius facta cum extensione ad eum, qui sibi dentem eruit, latior est in materia odiosa; quia defectus digiti inter manifestos; & dentium, inter occultos ponitur: quo fit vt ex hoc non sumatur perinde ac ex illo deformitatis ratio.

Septimo, ratione linguae irregularitas incurritur, cum quis omnino mutus est, siue quia non habet linguam, siue quia non habet illius vsu, per 77. Canonem Apostolorum. Similiter cum quis tam grandem patitur linguae nodum, vt vix verbum integrum efformare possit; iuxta D. Thomam 3. par. quaest. 82. sub finem; Et ratio est: quod talis quoque defectus reddat impossibilem saltem moraliter, Ordinis executionem.

Postremo ratione totius faciei incurritur irregularitas. Nam etsi Dominus noster Ioan. 7. praecipiat ne secundum faciem iudicemus: tamen cum quis habet faciem maculis, aut citatricibus sic deturpata, est ve vultu adeo festido, aut vergente ad monstrositatem, vt aspicientibus, risum aut horrorem facile mouere possit, irregularis esse censendus est: quia vt habet D. Thomas in 4. distinct. 25. sub finem se-

50.

51.

cunda quæstionis: promotioni ad Ordines requiritur, non quidem de necessitate sacramenti, sed tamen de præcepto, personæ clariss, quæ per faciem turbatam maxime obscuratur.

32.

Ex parte autem thoracis irregularitas incurri potest. Tum ratione dorsi, cum quis est gibbosus, prout expresserunt D. Anton. par. 3. tit. 28. ca. 5. & Rosella verbo, *Vitiatus corpore*, n. 2. Tum ratione pectoris, cum quis illud habeat turgidum, ut is qui regibbet vocatur: Tum ratione ventris, ut cum quis ex crapula, vel otiositate est ventre præturgido, & præpingui: quod utrumque Maiolus expressit illud in cit. cap. 19. & hoc in præced. cap. 17. Temperanda autem sunt hac conditione, si adsit notabilis deformitas, aut impedimentum tractandi sine periculo sanctam Eucharistiam.

Tum demum ratione genitalium, tam in illo qui is caret, quam in eo qui illius abundat. Cum vero possit carere dupliciter, vel sua culpa: ut si nulla ægritudine compellente seipsum absiderit, aut abscondi fecerit: vel sine sua culpa, ut si à natura mutilus sit, vel à domino abscessus, vel ob ægritudinem seipse abscondi fecerit, aut cum esset peritus in ea re, aliisque decesset, qui possit, semet urgente ægritudine absiderit: ex priore carentia incurrit irregularitatem per cap. Qui in aliquo, distinct. 51. & cap. Si quis 1. & 3. distinct. 55. non item ex posteriore, per 21. Canon. Apostolorum, & citatum cap. Si quis 1. & 3. & cap. Qui partem, eadem distinct. Neque excusari ab istiusmodi irregularitate eum qui conservandæ castitatis gratia seipsum absiderit, argumento est: quod per memoratum cap. Si quis 1. ea generaliter imponatur abscedenti sibi virilia, eo quod sit homicida. Hæc enim ratio perinde in eo, ac in aliis locum habet. Neque ipse excusatur timore amittendæ castitatis: quia per cap. Maritum, distinct. 33. irregularis est etiam is, qui timore iusto quodcumque membrum sibi abscedit.

Ex abundantia autem genitalium irregularitas nascitur in hermaphroditis, qui utroque sexu præditi sunt. Si enim corpore vitiat, ne quidem ordinati ministrare debent, argumento cap. Illiteratos distinct. 36. & cap. Hinc etiam, distinct. 49. nec debet hermaphroditus patiens vitium corporis propter quod nec ad testimonium ferendum simpliciter admittitur, ex cap. Si testes 4. quæst. 5. Hermaphroditus iuncta glossa ibidem. Atque istud quod de hermaphroditis dicitur, dubium non est esse dicendum de aliis naturæ monstris. Et confirmatur: quia si omnia deformitas corporis, quantumvis sit absque monstruositate, sufficiat ad quem impeditur, dum ne possit promoveri: multo magis sufficit monstruositas: cum monstra ordinarie adeo deformia sint, ut horrore sint inspicientibus.

53.

Ex parte denique artuum irregularitas incurri potest ratione brachiorum, manuum, & illorum digitorum, qui sunt necessarii ad exercendum actum aliquem Ordinis. Si quis enim illis careat, vel illa habeat quidem integra, sed ad utendum inefficacia, promoueri non potest: ex cap. Qui in aliquo, distinct. 51. & ex cap. 2. De Clerico ægrotante. Quamquam talis proprie loquendo, non est dicendus irregularis, cum impedimentum habeat de iure naturali ob impossibilitatem executionis. Exemplo igitur esse poteritis cui brachia, vel manus aut digiti ex diminutione adferunt deformitatem, vel periculum in Eucharistiæ contrectatione, iuxta cap. 1. De corpore vitiat. Ad quod genus Maiolus lib. 1. cap. 14. num. 8. & lib. 2. & 24. in fine, reuocat eum, qui manibus est ita tremulis, ut defectus eius scandalo sit populo, vel antea dictum periculum adferat.

Hic observandum est primo, irregularem esse eum, cui vel solus vnguis deficit, defectus illius notabilem deformitatem habet, vel faciat ne sacra hostia recte frangi possit, ex cap. ultimo, De corpore vitiat. Id quod vsuuenit præsertim, cum defectus est in pollice. Secundo, quod attinet ad eos digitos, qui non sunt necessarii ad perficiendum actum Ordinis: si quis sua culpa, ut ex indignatione, sibi eorum aliquem suæ in totum, suæ etiam, quoad partem absiderit, aut abscondi fecerit, vel aliter sua culpa perdidit: irregularitatem esse ob deformitatem: aut etiam si deformitas desit, ob infamiam, quando notorium est ipsum sua culpa pati eum defectum. Quæ doctrina est Innocentii ad

cap. Significavit, De corpore vitiat. cui tunc cap. Qui in aliquo distinct. 51. & cap. Qui partem, distinct. 55. Si quis autem non sua culpa, sed calu, vel ob ægritudinem, aut inimicorum malitiam perdidit aliquem talem digitum, excusari ipsum ab irregularitate, per cit. cap. Qui partem, etiam si perdidit in totum, iuxta cap. Lator, eadem distinct. 55. In quo licet expressa mentio sit de digito manus sinistræ: tamen glossa ibidem à pari ratione intelligendum vult de digito manus dextræ, dummodo absit magna deformitas. Tertio, illum qui habet indicem, & medium digitum coniunctos sub vno communi vngue irregularem esse: ut Maiolus, in cit. cap. 14. nu. 14. notat ob deformitatem, & difficultatem tractandi Eucharistiam. Dicitur est sub vno communi vngue, quia in eo qui habet et coniunctos sub distinctis vnguib, multo minus impedimentum esset, & periculum contrectandæ Eucharistiæ: adeo ut possit ad altaris ministerium admitti, prout D. Anton. 3. par. tit. 28. cap. 5. attingit, & memoratus auctor statuit.

Ratione aliorum artuum incurritur irregularitas, primo, si quis ita claudicat ut sine seipione ad altare ire nequeat, ut habet glossa ad cap. Si quis in infirmitate, distinct. 55. quod consuetudine receptum esse, notat D. Anton. loco cit. & confirmat per cap. Disciplina, distinct. 49. & cap. Nullus Episcopus, De consecr. distinct. prima. Cuius verba sunt, Nullus Episcopus, aut Presbyter: seu Diaconus ad Missarum solemniam celebranda præsumat cum baculo introire. Vnde glossa ad verbum, *Cum baculo*, infert, quod non debeat promoueri in Presbyterum, si quis sine baculo non potest sustinere se in altari. Intelligendum est autem, etiam si quis defectum eum patiat sine sua culpa, quando quidem respectu quoque illius incommoda locum habent. Quamuis autem alios claudos consuetudo ab irregularitate immunes esse ostendat, prout idem D. Anton. tangit: nihilominus tamen ratione scandali vix videtur in eorum numero censendi illi, quorum claudicatio est valde ridicula, vel cum ea neruorum contractione, quæ non patiat ipsos genua tantillum flectere.

Secundo, incurritur irregularitas: si quis culpa sua claudus efficiatur: generaliter enim ex Tabien. verbo *Corpore vitiat*, circa principium, per cap. Penitentes, & cap. Qui partem, distinct. 55. irregularis est quicumque sua culpa in aliquo membro vitiat: si scilicet cum infamia.

Tertio incurritur irregularitas, si quis est cruce penitus abscesso aut ita contracto, ut pede ligno sit ei opus. Cui, ut Maiolus libro 1. cap. 18. ait, dispensatio vix concedenda est. Quam tamen regularibus concedere, permillum est Episcopo, ut ex Hostiensis habent in verbo, *Corpore vitiat*, Syl. in fine, Tabiena circa principium, & Rosella verbo, *Vitiat corpore*, num. 2. circa medium. Addens id quoque posse Prælatos eorum, si iam professi ac promoti fuerint, quando superuenit eis necessitas utendi pede ligno.

De irregularitate ex morbo corporali, tam vniuersæ, quam specialiter.

SECTIO III.

DE morbo autem corporali, hoc vnum in genere obseruandum est, quod Nauar. attingit in *Enchir. cap. 27. num. 202.* Omnem, & solum eum irregularitatem inducere, qui siue sit in toto corpore, siue in aliqua eius parte, talis est ut inducat infirmitatem, aut inhabilitatem ad vsum Ordinum, vel faciat ut Ordo non sine scandalo & horrore populi exerceatur. Huiusmodi sunt: primo, lepra, qua qui laborat, per cap. De rectoribus, cap. Tua nos, De Clerico ægrotante, remouetur ab exercitio ordinum, & consequenter ab eorumdem susceptione repellitur. Ingenerat enim is morbus quemdam horrorem: & cum per contagionem alii facile eo inficiantur, reddit eos sum infirmum, ut non possit sine populi horrore, & scandalo in exercitio Ordinum versari, etiam si morbus non sit adhuc grauis quia facile crescit, difficillimeque curatur. Quamquam, ut Tabiena monet, verbo *Corpore vitiat* num. 4. post D. Thomam in 4. distinct. 9. et. 4. in fine, potest leprosus iam promotus, quod idem pari ratione sentiendum est, de aliis infirmis, quos ob populi scandalum à receptione, & exercitio Ordinum arceat dicitur

dicitur deinceps) susceptum Ordinem exercere in occulto, aut inter alios leprosus: nisi forte manus, aut labra haberet corrupta: aut tam grandis esset lepra ut sine penicillo ministerium explere non posset. Promoueri autem non potest, ne quidem ad ministrandum in occulto, aut inter alios leprosus, ut notat Maiolus lib. 2. cap. 18.

Vbi addit ex eodem D. Thoma, idem ac de lepra in hac re iudicium esse de scabie quæ liberum vsum manuum valde impedit, ita vt sacramenti contractio non sit tuta, qualis est ea scabies, quam medici psoram dicunt, ex atra bile sicut lepra originem trahens. Idipsam de luæ Venerea. prout ad acres dolores habet adiuncta vlcera, per totum corpus diffusa, idem author in sequenti cap. 19. merito statuit propter magnam similitudinem, quæ talis morbus habet cum ipsa lepra: in eo, quod incurabilis sit, & contagione inficiat, scandaloque & horrosi sit, etiam magis, quam lepra, hoc nomine, quod turpitudinem fædæ libidinis vnde causatur, præ se ferat in conspectu hominum. Ideoq; illam etiam irregularitatem inducit, quam incurant Sacerdotes fornicarij, cum actus criminis ipsorum manifestus, ostensusque est, vt habet textus expressus in cap. Sacerdotes, distinct. 50. Adeo vt, ex eodem authore, quantumuis ei verbo deessent externa illa vlcera, sed ad esset claudicatio, vel vocis debilitatio ob internam faucium, vel narium corrosionem, vel capillorum defluxio, vel aliquid simile inde proueniens, vnde vulgus scandalum pateretur, etiam si æger de suo crimine penitentiam egisset, ipse nec posset promoueri, nec iam promotus Ordines susceptos exercere.

Secundus morbus irregularitatem specialiter inducens ex eodem Maiolo in sequenti cap. 20. est: tum phthisis: præsertim cum ex medicorum attestacione, periculum est ne halitu aut fetore phthisici inficiantur alij, aut tussis reddat non tutam Eucharistiæ sumptionem: Tum etiam pestis, imo & pestis suspicio, donec ea purgetur, propter ingens periculum contagionis quod est in illa.

Tertius morbus, ex eodem in cap. 21. est podagra, & chitagra: illa quidem, quatenus ob eam non potest quis stans altari commode deferuire: vt censendus est, iuxta glossam ad cap. Si quis in infirmitate, distinct. 5. & Panor. mit. ad cap. 2. De Clerico agrotante num. 3. qui sine baculo nequit ad altare ascendere. Hæc vero quatenus vsum manus ita impedit, vel deformem efficit, vt inde timeri possit scandalum propter deformitatem membri, aut sacramenti tractacionem nõ securam, ob illius debilitatem: quibus de causis arceat quis à celebratione Missæ, iuxta cap. Presbyterum De Clerico agrotante.

Quartus morbus ex eodem Maiolo in cap. 22. est febris, quæ adeo vexat hominem, vt in eo sensuum officia non sint libera: grande enim periculum esset sacris ministeriis se in tali agitatione ingerere. Quamquam si febris non esset continua, sed intercalaris: quo tempore ea vacat, & liberum corpori vsum permittit, promoueri quis posset, aut promotus celebrare, si coadiutorem secum habeat, qui si febris inualuerit, possit succurrere, aut si opus sit, sacra ministeria perficere, argumento cap. Illud, & cap. Nihil, 7. quæst. 1.

Quintus apud eundem in cap. 23. est dolor capitis continuus, aut quasi continuus, quo quis angitur tam grauiter, vt nõ habeat liberum naturæ vsum ad exercenda Clericalia officia. Ob qualem dolorem Episcopo datur coadiutor in cap. Scripsit, & in cap. Qualiter, ead. quæst. 1. vnde intelligitur, quod posito eo impedimento, talis non fuerit in Episcopum promouendus.

Sextus ex cap. 24. est paralysis: qua membra corporis ita dissoluantur ve suo vstu destituantur. Nam ea laboranti datur quoque coadiutor, iuxta cap. vltimum De Clerico agrotante. Idem etiam, ob similem effectum dici potest de apoplexia, qua membra ita corripuntur, vt ad agendum inutilia reddantur.

Pro septimo, idem Maiolus in cap. 25. ponit defectum abstemiorum illorum qui sic à vino abhorrent, vt illud nec bibant, nec bibere possint. Quales glossa ad cap. Ipsi Apostoli. 2. quæst. 7. ordinari nõ posse probat ex eo, quod non Missam celebrare non possint, cum in ea omitti nequeat

consecratio, sumptioque calicis, De consecrati. distinct. 2. cap. Compertimus. Maximum autem periculum est; ne si talis abstemius calicem consecret, illum phosforicæ naturæ, non possit sumere, saltem sine periculo ægritudinis, vel sumptum euomendi. Quare ipse potendus est in numero eorum qui inhabiles censentur ad Ordines.

Postremo loco in cap. vltimo ponit languorem stomachi adferentem notabile periculum euomendi, sacram Eucharistiæ. Quod periculum, ab eius perceptione arceat, patet ex cap. Si quis per ebrietatem, De consecratione distinct. 2. Vbi Eucharistiæ enomenti, etiam per infirmitatem, penitentia imponitur. Adde ex tali quoque periculo nasci horrorem, ac scandalum populi.

Aduerte obiter non referre, quod de omnibus propositis morbis non habeatur specialis mentio in iure canonico: quia sufficit illos eam affinitatem habere cum iis, de quibus est specialis mentio, vt in vtriusque eadem plane cernatur ratio, & modus impediendi Ordinum vsum, adeo vt merito censentur eodem iure comprehendendi. Id enim est fundamentum generalis documenti, quod initio huius sectionis attulimus ex Nauarro: Qui in eodem num. 202. monet solum Papam in hac specie irregularitatis dispensare.

Aduerte item circa irregularitatem ex defectu corporis: eo ipso quod ob illum quis censetur irregularis, tanquam ad sacerdotium ineptus, ipsum ad inferiores Ordines promoueri non posse, imo nec ad Clericatum, iuxta cap. Illiteratos, distinct. 36. Iam tamen promotum, ob superuenientem defectum non prohiberi exercere actus inferiorum Ordinum, imo & sacerdotij, ad quos iure naturæ aptus fuerit: neque enim Sacerdos qui amisit partem pollicis, nec potest hostiam frangere, prohibetur Epistolam ad Euangelium canere, vel confessiones audire, sicut prohibetur Missam celebrare. Vide Nauar. in Enchir. cap. 27. num. 200. & Couar. ad Clement. Si furiosus, i. par. in initio, num. 5. Cum hocque in sequenti num. 7. (vbi communem sententiam esse ait) adde in irregularitate quæ incurritur ex corporis vitio, solum Papam dispensare, et si de tali vitio cum dubitatur, an sufficiat ad irregularitatem, sit Episcopi determinare: prout iidem authores notant ex Innocent. ad cap. 1. De corpore vitiat, & iam in præcedentibus annotauimus.

CAPVT VI.

De tertia, & quarta specie irregularitatis ex defectu ætatis, & ex defectu libertatis.

SUMMARIUM.

- 60 Defectus ætatis quatenus irregularitatem inducat.
- 61 Ordinari ante legitimam ætatem sunt suspensi: & quatenus talis suspensionis violatione, irregularitatem incurrant.
- 62 Solum Papa dispensare potest, vt quis ante legitimam ætatem ordinetur, aut Ordinem exerceat.
- 63 De irregularitate mancipiorum, quid sit tenendum.
- 64 De irregularitate maritalium.
- 65 De irregularitate eorum, qui sunt alijs ad ratiocinia obligati.

Defectum ætatis dum durat, facere hominem irregularem communis sententia est: quæ, vt Nauar. cap. 27. num. 202. notat, deducitur ex cap. vltimo, De temporibus ordinationum in 6. Addi potest ex cap. In veteri, distinct. 77. & ex cap. Pueri, i. q. 1. & ex cap. Vel non est, De temporibus ordinationum. Ac iure quidem antiquo fuerunt singulis Ordinibus propria ætates præscriptæ, sed in Clement. vltima, De ætate & qualitate, immutatum est his verbis, Generalem Ecclesiæ obseruantiam volentes antiquis iuribus in hac parte præserti: decernimus vt, non alio obstante impedimento Canonico, possit quis libere in decimo octauo ad Subdiaconatus: in 20. ad Diaconatus, & in 25. ætatis suæ anno ad Presbyteratus Ordines promoueri. Vbi videnda est glossa. Nuper vero Concilium Tridentinum in sess. 23. cap. 12. De reform. ad Subdiaconatus Ordinem ante